

GEOGRAFIJA_8 TEMA

Temos pavadinimas

Juoda – geležinkelio bėgiai ir keliai jungia miestus ir lankytinus objektus Lietuvoje

Temos santrauka ir pagrindinis tikslas

Ši tema apima platų spektrą vietų ir objektų, kuriuos tiesiogiai ar metaforiškai sieja juoda spalva, sąrašą, kurį vaikai atras. Šioje temoje vaikai susipažins tiek su Lietuvos apskritimis ir sostinėmis, sužinos apie tokius Lietuvos technikos paminklus, kaip Kauno geležinkelio tunelis, Lyduvėnų tiltas ar siaurukas. Vaikai taip pat šiek tiek patyrinės Lietuvos pramonę ir energetiką bei sužinos apie Lietuvos elektrines ar Frenkelio odos fabriką. Šioje temoje gausu skirtingų šaltinių, naudojamų mokymuisi: video, tekstai iš 100 pasakojimų, dėlionės ir kita.

Raktiniai žodžiai

Juoda spalva, sostinės, apskritys, technika, pramonė ir energetika

Svarbūs aspektai	
Kalbinis lygmuo ir kiti aspektai, į ką svarbu atkreipti dėmesį	A - pagrindinis - B - tarpinis - C - pažengęs Tyrinėjimas 1 – A/B * (tekstas apie sostines gali būti skaitomas anglų kalba) Tyrinėjimas 2 – B/C *(tekstai apie Kauno geležinkelio tunelį, Elektrėnų pramonę ir Frenkelio odos fabriką gali būti skaitomi anglų kalba) Tyrinėjimai tinkami/gali būti pritaikomi skirtingoms amžiaus grupėms.
Laikas pasiruošimui ir į ką svarbu atkreipti dėmesį ruošiantis temai	Apie 1 val. Siūlome tyrinėjimus atlikti eilės tvarka. Svarbūs žingsniai: <ul style="list-style-type: none">• Užsiregistravimas į edukacinę platformą;• Temos tyrinėjimų peržiūrėjimas (ypatingas dėmesys turėtų būti 100 pasakojimų tekstų, peržiūrėjimui/perskaitymui);• Reikiamų (ar papildomų) priemonių pasirengimas; <i>Siekiant kiekviename tyrinėjime plačiau paanalizuoti tam tikrus aspektus, pateiktą papildomą informaciją ar vaizdus galite peržiūrėti kartu su vaikais arba pasiūlykite vaikams panagrinėti ją dar prieš tyrinėjimus.</i>
Laikas, skirtas temai	Apie 45 min. su įžanga ir temos aptarimu/jsivertinimu tuo atveju, jei vaikai abu tyrinėjimus daro savarankiškai ir vieną po kito. Aptarimus su vaikais galite atlikti po kiekvieno tyrinėjimo, arba jiems atlikus abu tyrinėjimus. <i>Preliminarus tyrinėjimų laikas (įtraukiant aptarimus po kiekvieno):</i> Tyrinėjimas 1 – iki 15 min. Tyrinėjimas 2 – iki 30 min. *(tyrinėjimui atlikti vaikai turi skaityti keletą skirtingų tekstų lietuvių kalba, ieškoti skirtingos informacijos, todėl atlikimo laikas gali skirtis).

Priemonės, kurias galima naudoti temai	<ul style="list-style-type: none"> • Edukacinė platforma • Kompiuteriai arba mobilieji telefonai tyrinėjimams atlikti • Papildoma medžiaga/nuorodos, kurią analizuoja besimokantieji
Papildomos nuorodos, kurios padės tyrinėjimus dar labiau praplėsti/pagilinti	<p><i>Abiejuose šios temos tyrinėjimuose pateiktos nuorodos į konkretų tekstą iš 100 pasakojimų lietuvių/anglų kalba, kurių vaikai, norėdami atsakyti į klausimus, turėtų perskaityti. Todėl rekomenduojame Jums atidžiai susipažinti su esama informacija ir, atsižvelgiant į vaiko lietuvių kalbos lygmenį, papildomai su vaikais panagrinėti/aptartti tekstus.</i></p> <p>Tyrinėjimui 1 apie sostines gali būti naudojama papildoma informacija: https://www.vle.lt/straipsnis/lietuvas-sostines/ https://www.vle.lt/straipsnis/vilniaus-istorija/ http://www.voruta.lt/kiem-buvo-lietuvas-sostiniu/ Istorinė prezidentūra: https://istorineprezidentura.lt/ Vilnius naktį (video): https://www.youtube.com/watch?v=HKdfhHOKnyE&list=PLB-vpWlIonyhPkxvIpcVoa34NT9pjgDOI</p> <p>Tyrinėjimui 2 gali būti naudojama papildoma informacija: Apie Chaimo Frenkelio odos fabriką Chaimas Frenkelis: https://www.vle.lt/straipsnis/chaimas-frenkelis/ Chaimo Frenkelio odos fabrikas (su nuotraukomis): https://www.ausrosmuziejus.lt/chaimo-frenkelio-odu-fabrikas/ https://www.delfi.lt/multimedija/zydai/chaimas-frenkelis-paverte-siaulius-vienu-stambiausiu-pasaulio-odos-pramones-centru.d?id=77791291 Lietuvos energetika (su nuotraukomis): https://www.vle.lt/straipsnis/lietuvas-energetika/ Lyduvėnų tiltas: https://www.priezero.lt/lt/pramoga/lyduvenu-tiltas-3599/; https://welovelithuania.com/lyduvenu-gelezinkelio-tilta-ir-prieigas-ruosiamasi-pritaikyti-lankytojams/</p>

Mokymosi scenarijaus eiga:

Dalis	Veiklos aprašymas	Skiriamas laikas
Pradžia	Įženkite į temą pradėdami keliais klausimais ir bendra diskusija vaikų grupėje: - Ką jums simbolizuoja juoda spalva? - Kaip manote, kokias Lietuvos vietas ir/ar objektus simbolizuoja juoda spalva? Ar esate jose buvę/juos matę? Trumpai papasakokite apie jas.	5 min.
Pagrindinė dalis ir aptarimas	Atliekami abu tyrinėjimai. Jei vaikai tyrinėjimus daro savarankiškai, siūlome sekti laiką.	40 min.

	<p>Aptarimus su vaikais galite atlikti po kiekvieno tyrinėjimo, arba atlikus visus tyrinėjimus. Siūlome tyrinėjimų rezultatus aptarti Jums prisijungus prie edukacinės platformos ir multimedijos pagalba rodant pažymėtus vaikų atsakymus. Galima ties kiekvienu tyrinėjimu plačiau diskutuoti: <i>Kuriose apskrityse yra didžiausi Lietuvos miestai? Kuo įdomi Lietuvos sostinių istorija? Kuris iš technikos paminklų jums padarė didžiausią įspūdį? Kodėl?</i></p> <p><i>Galutiniam aptarimui:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kas atliekant tyrinėjimus tau labiausiai įsiminė ar nustebino? O kas dar liko neaišku?</i> - <i>Kas tau po šių tyrinėjimų Lietuvoje dabar labiausiai asocijuojasi su juoda spalva?</i> - <i>Kodėl Lietuvos sostines ar pramonės objektus galime susieti su juoda spalva?</i> 	
Kaip tęsti tyrinėjimus?	<p>Po 2 tyrinėjimo su vaikais galite toliau tyrinėti Lietuvos XX a. pramonę: kokia ji buvo, kas būdinga sovietmečio pramonei ir pan. Keletas nuorodų, kurios gali būti naudojamos:</p> <p>Lietuvos pramonė XX a.: https://www.vle.lt/straipsnis/lietuvos-pramone-20-amziuje-iki-1990-metu/</p> <p>Sovietinės Lietuvos ekonomika nuotraukose: https://www.bernardinai.lt/2018-07-28-sovietines-lietuvos-ekonomika-nuotraukose/</p> <p>Virtuali fotografijų paroda apie sovietmečio pramonę http://virtualios-parodos.archyvai.lt/lt/virtualios-parodos/34/sovietines-lietuvos-ekonomika-nuo-industrializacijos-iki-nuolatinio-stygiaus-ly/ekh-92/pramone/case-507#slide1</p> <p>Kauno tekstinės pramonės: https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/1165309/kauno-tekstiles-pramone-audiniai-breznevo-kostiumams-vagysciui-kultura-ir-postmodernizmas</p> <p>Po šio tyrinėjimo su vaikais galite daugiau sužinoti apie Lietuvos elektrines ir pasidomėti Ignalinos atominės elektrinės uždarymu. Apie Ignalinos atominės elektrinės uždarymą galite sužinoti šiuose <i>Mokslo sriubos</i> video: https://www.youtube.com/watch?v=lzb3RF19P_k</p>	Galite pasirinkti laiką

